

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Kunz József ur kereskedésével szemben.

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

Aljas támadások.

Debreczen, május 13.

Mert nem nevezhetők a tekintélyes bécsi lapok támadásai egyebeknek, nemcsak azért, mert akkor hangzottak, mikor a nagy miniszter kiterítve feküdt, mikor a köteles kegyeletet mindenkinek meg kell a halott irányában adni, hanem azért is, mert egyszerűen nem igazságokat tartalmaznak azok a támadások, hanem nemzetiségi gyűlöletből eredő szitkozódásokat.

A „Neue Freie Presse“ ront legnagyobb elkeseredéssel neki az elhunyt miniszternek.

A zóna rendszert kegyeskedik ugyan pár dicsérő szóval említeni, de az áru szállítás reformja, szerinte már egyesek érdekeit szolgálja. Hibának rója fel, hogy Baross igyekezett hazánk gazdasági viszonyait Ausztriával elkülöníteni, és ez sok hibát vont maga után. Az osztrák vasut megváltásáért óriási árt fizetett, céljai elérésére, az eszközöket nem válogatta, sőt összeütközésbe keveredett az összmonarchia legfőbb politikai érdekeivel amennyiben Magyarország előnyeit a fennálló kereskedelmi és vámszerződésre tekintet nélkül, érvényesítette. És végül a kedves lap szemenszedett rágalmai sorozatát azzal tetőzi be, hogy Baross a miniszterelnöki székre aspirált, s e célja elérésére állandó összeköttetésben állt az ellenzékkel, s ennek lapjaival, hogy ezeket magának megnyerje.

S mindezeket az ugynevezett lepleléseket teszi a Presse akkor, mikor még alig hültek ki a nagy férfiú tetemei.

Az embernek akaratlanul is eszébe jut az aesopi mese a beteg oroszánról és a számról.

Vajha csak beteg volna, s ne zárult volna be mögötte az illavai sírbolt vasajtaja . . .

És ha ezeknek a nagy halottunkra szórt rágalmaknak a forrását akarjuk keresni, hát abban az egyben találjuk meg, hogy magyar volt minden ízében, testestől, lelkestől.

Felesleges volna azon rágalmakat, melyeket a bécsi lap a legnépszerűbb magyar miniszter ellen szórt, pontonként megcáfolni. Megengedjük, hogy daczosan harczolt, de hazánk javáért és érdekében tette ezt. Szigorú és kiméretlen is lehetett, — de maga ellen volt legszigorubb.

S azok a kiméretlenségek, melyek

ravatala mellett felhangzanak, mitsem vonnak le abból a dicsfényből, mely Baross Gábor személyét körülövedzi. Voltak neki is hibái, hisz ember volt. De a pillanatban, mint szemét az egész ország legnagyobb fájdalmára, örökre behunyta, eltűnik az elhunyt minden szögletessége, melyet politikai alakján sokan kifogásoltak, s lelki szemeink előtt ott lebeg ragyogó fényben gazdag és eredménydus munkájának dicsfénykoszoruzta képe.

Belföld.

A kereskedelmi miniszterium ideiglenes vezetője. A király a következő legf. kéziratot bocsátotta ki:

Kedves Wekerle! Baross Gábor kereskedelmi miniszterem elhalálása folytán, magyar miniszterelnököm előterjesztésére, a magyar kereskedelmi miniszterium ügyeinek vezetésével ideiglenes Önt bízom meg.

Kelt Bécsben, 1892. évi május hó 10-én.

Ferencz József, s. k.

Gróf Szapáry Gyula, s. k.

A Budapesti Közlöny tegnapi számában megjelent királyi kéziratra vonatkozólag, amelyben Wekerle Sándor pénzügyminiszter a kereskedelmi miniszterium vezetésével — ideiglenesen megbízatik a „Nemzet“ illetékes helyről a következő értesítést vette: Wekerle pénzügyminiszter megbízásának egyik oka az is, hogy a kereskedelmi tárczát a költségvetés tárgyalásának befejezése előtt nem töltik be. E szerint az erre vonatkozó minden közlés időelőtti és csak egyéni kombinációk nyilvánulása, amelyek ma még semmi alappal nem bírnak.

Horvát tanácskozások Fiumében. A Starcevic-párt fiumei tanácskozásairól a N. Fr. Pr.-ben olvassuk, hogy a Horváthországból, Isztriából és Dalmáciából összegyűlekezett 80—100 politikus egyéb kérdésekben mit határozott. Először is kijelentették, hogy a hármasszóvetésnek szlavellenes iránya van s azért Nagy-Horvátország megvalósulásának is (az Isztriával, Dalmáciával, Bosznával és Hercegovinával való egyesítésének) útjában áll. A jogpárt (vagyis Starcevicpárt) — ugymond az egyik határozat — a monarchia legnagyobb mérvű megszilárdulásának azt tartaná, ha a megnövekedett Horvátország egyenjogusított Ausztriával és Magyarországgal, egyuttal pedig a cseh állomás is elismertetnék (a mi az ifjúcsehek programja).

Külföld.

Az olasz kormányválság. A Stefani-ügynökség jelentése szerint az új kabinet valószínűleg csak két-három nap múlva fog megalkulni. Jól értesült körökben biztonak hiszik,

hogy Giolitti az új kabinetben a miniszterelnökséget és a belügyminisztériumot, Bofiacci az igazságügyminisztériumot és Martini a közoktatásügyi minisztériumot fogja átvenni. Ugyisint biztosnak tartják, hogy Sonnino, Lucava és Genale képviselők belépnek a kabinetbe, de még nincs elhatározva, melyik tárczát fogják átvenni. Ma számos képviselő, a kik május 5-én Grimaldi határozati javaslatára szavaztak összegyűlt Rudini volt miniszterelnöknél és meleg szavakban fejezték ki neki bizalmukat. Az egybegyűltek elhatározták, hogy nem fogják gátolni Giolitti misszióját, sőt kijelentették, hogy programját helyeselni kívánják. Néhány lap szerint Rudini és Ch mirri nem fogadták el Giolitti azt az ajánlatát, hogy maradjanak meg a miniszteriumban. A Fanfulla és az Opinione azt írják, hogy Zanardeli hajlandó Giolitti kabinetjét támogatni. Ugyane lapok ismételtén azt állítják, hogy a külügyi tárczával Brint kinálták meg. A Tribuna szerint nem szenved kétséget, hogy Brint elfogadja a külügyi tárczát.

BAROSS GÁBOR

A halál szomorú drámájának utolsó felvonása, midőn egy nemzet sorsát intéző, messze-kiható terveket alkotó és végrehajtó ész és akarat porhüvelyére rá borul a sir, hogy a kit a halál rettenetes hatalma elszólitott az élet, a tettek és küzdelmek mezejéről, annak visszamaradt hamvait a földszinéről is eltakarítsák ugyanazok, kik vesztét siratják. A nemzet hű fiának bizonyította magát Magyarország nagy kormányfője, s hogy megbalt fiává fogadta őt, s eltele a végtisztesség kötelmet, körülvette sírját s könyeivel együtt hullatta drága tetemeire a szeretet és elismerés hantját. Egy ma oknyit jutott neki népe részéről abból a földből, melyet szabaddá, gazdaggá tenni, nemzetének teljesen birtokába juttatni volt egyetlen törekvése; ennek élt, és ezen ideáljáért halt.

A ki így halt, az rászolgált, hogy örökké éljen, és élni fog emléke míg magyar szó fog hangzani a négy folyam közén, s élni fognak utódok, érdemesek a nagy elődök kivívott munkáinak sikerére.

Baross holttestét tegnap reggel hat órakor hét kocsi által külön vonat vitte Illavára. A szomorú menethez, a nyugalomra térő mestert utolsó útján elkísérendő, a csada tagjain a miniszterium néhány főbb rangú tisztviselőjén kívül számos főrendi és orsz. képviselő csatlakozott.

Délelőtt 11 órakor érkezett meg Illavára a külön vonat. A pályaudvarban a helybeli és vidéki előkelőségek fogadták a nagy halottat. A temetést Victoricz főszolgabíró rendezte.

A megyei és járási küldöttségek, a turista-egyesület vágvölgyi osztálya, a fegyházi tisztviselők, a tüzoltóság, a melynek védnöke volt, Illava városa, a melynek díszpolgára volt: mind koszorut tettek a boldogult ravatalára és meg-

jelentek a szomorú temetésén. Eljött a temetésre a trencsényi 22 tagú dalárda is, a melynek Baross egyik alapítója és szervezője volt. Szép bariton hangja volt, szeretett énekelni, azért buzgólkodott a dalárda alapítása körül.

Pozsonyból is küldöttségek jelentek meg, élükön gróf Zichy József főispánnal.

Az egyházi szertartást Venczel Ferencz pápai prelátnak és nyitrai vikárius végzte.

A vasutól a tűzoltóság sorsfala között volt a gyászmenet a templomhoz. Szertartás után a halottat elhelyezték a templom felsőbb engedélyvel újból megnyitott sírboltjába, a hol a Baross család ősei alusszák örök álmukat.

A koporsót levitték asztalra, dohos kriptába elhelyezték egy fülkébe; az ajtó csikorogva bezárult és — consummatum est.

A sírbolt, hová örök nyugalomra helyezték a megboldogult minisztert, a fegyverház közé ekelt templom aljában van. Alacsony bolthajtású lépcső vezet belsejébe. Kitéglázott, boltozatos, pinczeszerű helyiség ez, mely egy tágas és két szűkebb részből áll. Az egész épület fundamentumát alkotó falak rekeszekre vannak osztva. Ezek szolgálták temetkezési helyül. Mindő-sze két rekesz van beépítve egy-egy nagy négyszögletű, szürkére meszelt téglatesttel, melyen feliratos táblák jelzik a koporsók nyomait. Egy sötét fülkében nyitott koporsók láthatók, elfeketedett emberi vázakkal. — Egy koporsóban garmadába vannak hányva emberi testek csontmaradékai.

Baross minden nyáron meglátogatta Illavát, ahol öreg szülei laktak. Szülei előtt beteg voltát titkolták. Atyja öreg ember, anyja beteges, idős asszony s nagyon szerették Gábort ki bár nagy ur volt, fiai szeretettel ragaszkodott hozzájuk s minden héten is írt nekik levelet. Meg akarták hát kimélni őket az aggodalomtól. Csak néhány nappal ezelőtt mondott nekik amennyit fiatalabb fiúk, a trencsényi alispán: „Gábor beteg volt, de már jobban van”, aztán mind sürűbben jöttek a levelek és táviratok a beteg állapotáról. De csak a jó hírt közölték a szülőkké. A rosszat elhallgatták.

Azután megjött a halál hírének hozó távirat, az elhunyt sógora küldötte. Szegény jó Gábor tizenegy órákor kiszilveredett. Nagy óvatossággal tudatták a szegény öregekkel a szörnyű csapást mely aggságukban érte őket, a hatása mégis iszonyu volt. Fájdalmuk, zokogásuk leírhatatlan. Most már annyira eltompult

érzékük, hogy el sem akarják hinni vesztésüket. A hetvenöt éves öreg azt mondja: Ez fordított rendje lenne a természetnek ha Gábor meghalt volna, míg én élek.

Baross Gábor halála híre, mint a „Wiener All.” írja mélyen meghatotta a királyt. Az uralkodó néhány perczig szólni sem tudott, arczán holt halvány lett s végre reszkető, elhaló hangon mondá:

— Ez óriási csapás!

A nemzet a járdék a Baross özvegyének. Képviselők körében megpendítették azt az eszmét, hogy Baross Gábor özvegyének a nemzet nagyobb adományát a képviselőház legközelebbi ülésén fogják megtenni.

A koporsószállító kocsi, melyen Baross holttestét Illavára szállították, — a mint már írtuk — e jegyek voltak felírva: „10568. G/d. közönséges teherszállító vagon. A láda is gyakorlatlan deszkákból van összeszegezve. A fuvarlevél „tartalom” rovatába e szavakat írták: Egy hulla: Talán a súlyát is odairták. A forgalmi szabályok szerint a deklarációba nem írható, hogy „Magyarország büszkesége.”

Pedig az volt világéletében, maradjon az emlékezete is az — az idők végeig!

Aranyvásár.

Akadálytalan simasággal, a képzelhető legkedvezőbb konstellációk között folynak a közgazdasági fejlődésünkben korszakalkotó pénzreform sokágu előmunkálatai. Es mindennek dacára, hogy a nehézségek javarészen túl vagyunk s az előttünk állók megoldhatása is jóformán biztosítottnak vehető: megdöbben áttekinteniünk a feladat ak a fontosságához mért óriási nagyságát s a legkülönbözőbb feltételek sokaságát, melyek közül csak egyetlen egynek kimaradása az egésznek kockázatát vonhatja maga után. Egy rendkívüli korszak, két évtizedig tartott békét nyújtva s a nyugalmat jövőben is ígérve, helyreállított államháztartási egyensúly közgazdaságilag kedvező évek hosszabb sora s ennek folytán milliókra menő fölöslegek az állam háztartásban a tularszág kormány és közvélemé-

nyének tokról, fokra való megnyerése, végül a szükséges hitelműveletek olcsó keresztül vitelehez kedvezően hangolt világpiacz... mind ezeknek egyenkint és együttesen kellett bekövetkezniök, míg végre pénzünk teljes értékének helyreállítására egyáltalában csak gondolnunk is lehetett.

Jelenleg immár eljutottunk a művelet utolsó stádiumához, az úgy tulajdonképeni tárgyi részéhez, vagyis az aranybeszerzés feladatainak megoldásához. Az államra sajtképp annyiban háramlik itten ez a feladat, a mennyiben a pénz gyanánt eddig forgalomban volt papírjegyek részben államjegyek, a melyeket az államnak kell bevonnia, vagyis magyarán mondva arannyal kicserélnie.

A magyar pénzügyminiszter az államra nehezedő ezen kötelezettségének tudatában jó eleve megtette intézkedését, s amikor és ahol csak lehetett vásárolgatta egész csendben az aranyat. A „Pesti Hirlap” egyik száma 45 millió forintra teszi a magyar pénzügyminiszter aranykészletét, illetőleg aranyban fizetendő követelését, míg a P. L. érte-tülése szerint 80 millió forint az arany és papírpénzkészlet, mely felélt ma a miniszter az államjegyek bevonása céljaira rendelkezik. A még szükséges — körülbelül 60 millió forintnyi összeg fedezéséhez s az együttesen tervezett nagy konverzionális műveletekhez a leghatalmasabb nemzetközi pénzcsoportok készségesen ajánkoznak segítségükkel.

Mindezekből kitünik, hogy az európai pénzpiacz határozott rokonszenvenvel és bizalommal viseltetik a magyar állam nagy hitelműveleteihez, s ismeretes dolog, hogy különösen Franciaországban a piacz már előre gyűjti az aranyát, az osztrák-magyar valuta rendezésnél kínálkozó kedvező üzleti konjunkturák felhasználására.

Füstbe ment válópör.

— Egy tarka boczi históriája. —

Érzékeny történeteket szoktak arról írni, hogy mikor a sokáig boldog házastelek között egyszer csak megháborodik a béke, elannyira, hogy szakadni akarnak egymástól az oltár előtt egybelánczolt szivek — akkor a háboruszkodók közé lép a békítő angyal, az aranyos kis bábé

A „Debreczeni Ellenör” tárczaja.

A Lajos úr hangulatai.

— Elbeszélés. —
Vértési Gyulától.

(Folytatás.)

Node hát, lehet, hogy ez csak azoknak a rágalma, akiknek Árpád ur szerelmi dolgokban „elébe vágatott.” Ezért a műkifejezésért bocsánatot szokott kérni, valahányszor csak használja, de mint mondja, huszárönkéntes korában nagyon megszokta, s azóta nem tud róla megszokni.

— Hja nassám, a katonaelet, különösen a lovassági, megszoktatja az emberrel a lovaglási műszavak használatát. — Rossz nyelvek ezen önvallomását is oda módosítják, hogy volt ugyan katoná, de önkéntelenül s nem egy, hanem három évig, s ez idő alatt legfeljebb a borjúján lovagolhatott.

De persze, ezt is csak azok fogták rá, a kiknek a nagy don Juan elébe vágatott.

... Hönig Kálmán ur... Kálmuska nagyot cuppantana a kezére, s elpirulva utána tenné: Igenis, Hönig Kálmán, nagysám szolgálatára, a „fekete kutya” czég baltagja, ketten vagyunk a mamával...

Igenis ök ketten vannak a mamával. S míg a mama más téren szerez előnyös üzleti összeköttetéseket, addig a Kálmuska feladata minden táncmulatságon fáradhatatlanul robotolni, alacsony nyúl, magassal, szökével, barnával, vörössel, nagysámmal, kisasszonnyal — különbség-

tevés nélkül mindenkivel, akiből idővel kuncsaft lehet.

És öregbíti is Kálmuska a kuncsaftok számát. Azaz, hogy a legutolsó majálison megfellekedezett az ő igazi feladatáról. Szegény jámbor fülig szerelmes lett Zalai Bertába, s ha vele nem tánczolhatott, mással sem tánczolt. Bertának tetszett a dolog, hiszen tudod, hogy neki mindegy, akármiként bolondit el, csak legyen valaki — s megígértette Kálmán ural, hogy csak vele tánczol.

Képzelted a mama dühét, mikor ezt megtudta. Rögtön a nyakára akarta küldeni Zalainak a régi kifizetetlen számlákat — s szegény fiu alig bírta elhárítani a Bertáékat fenyegető veszélyt. Utóvégre is öngyilkossággal kezdett fenyegetőzni, s mikor ez sem használt, kijelentette, hogy többé egy lépést sem fog tánczolni senkivel sem. Ez aztán használt.

Zsupp, hanem el kell dugnom a levelem. Jön a bácsi.

A Lajos levelét hozta be olvasni. Hétfőn jön a délutáni vonattal. Azt írja, hogy alig várja, hogy láthasson. Addig is csókolja százszor az ő kis Piroskáját. Te Irmuczi tépjél te is szét egy rózsát, ugy a mint én most. hogy igaz e, a mit ez a Lajos ír, hogy ugy gondolja-e, a mint írja? Igaz, nem igaz — igaz, nem igaz — igaz.

Jaj te, ha igaz lenne! Ha ez a csunya, könnyelmű ember alig várná, hogy engem láthasson!

Eh, dehogy várja. — Csak frázis az nála! Emlékszel még Heinének arra a kis versére:

Mint a ki nyári égbe bizva,
Tengerre viszi könnyű csolnakát:
Ugy jár, ki mosolygó szemedtől
Megesalva, szívét nekéd adja át.

Mert változó a nyári szellő,
S a lenge csolnak nem jár biztosan.
Mert változó a te szeszélyed
Es akkor a szegény szív oda van!

Mit gondolsz Miczu, passzol e ez ránk. — Már hogy nem te read meg én reám. Csak-hogy én nem fogom ám tengerre vinni, könnyű csolnakom..... száz ezer pusztit küld Piroskád...

III.

A vonat gyors zakatolással szelte át a hosszú keskeny lankás síkságot, melynek két szélén zöldeskéken, meredeztek ég felé a Mát-ra hegylancz erdtől koszoruzott csucsai.

Egyik kocsi ablakánál mosolygó arczu, élénk tekintetű fiatal ember gyönyörködik a változatos hangulatu vidékben. Oh, milyen kedves dolog is az — gondolja magában kiszabadulva a mindennapi unalmas munka járma alól, a füstös, rossz levegőjü Pestről, leutazni ebbe a kedves kis faluba, ahol vadvirágos rétek, árnyas erdők s mosolygó szeretet várnak reá.

És a kis Piroška. Az a csinos kis halvány leányka, aki olyan poétikusnak, olyan eszményinek tünik fel most előtte, hogy reá gondol.

A vonat közeledik Csontor felé, s a fiatal ember jókedvűen nézdegél az ism-rös rétek felé, melyeken renden hever a sarjuszéna s kedves, tiszta illatát mintegy üdvözlétül küldi be az utasnak... a kanyargó Zagyva fűzfás, árnyas partjai felé, — ahol is a hosszukás ezüst-hamvas levelű füzek mintu méltóságteljesen

és ismét papát és Ily nem épp dásban.

A menyecske dig fekkü cziról. E zös szer

Ke szony?

nak se szenvedő

Me

Me szony.

a házát

Er hangu a

És

hogy a kezével.

A

Hogyne zösen z

árát —

elvigye berrel.

pert a

ködik a

S

desíteni

Mit ves és éljen sem les

L

és gond fordul a

kiadni

kacsul

El

hajtoga

nák: j hozott.

M

bai alá az abla

özönle az erdő

ösvénye virág sz

kinyiló

A

lelkien

gö kis

bezte m

szélyes

A

gyereke

nagyon

villan a

ott is

Or

ves nev

A

mintha

Piroská

H

tását, i

N

lyel, a szerelm

S

öleli a

tiszta s

Pé

talok

és ismét együvé öleli piczi kacsóival a haragos papát és mamát. . . .

Ilyenforma jelenet játszódott le most is — nem épp ily poetikus, de kissé népiesebb kiadásban.

A bíró asztala mellett egyfelől ott állt a menyecske, másfelől a férj. A bíró asztalán pedig feküdt egy járlat, mely szól egy tarka bocziról. Ez a tarka boczi pedig a házaspár közös szerzeményét képezi. E körül forog a per.

Kezdi — ki kezdené más, mint az asszony?

— Tekintetes bíró ur — az ur angyalának se lehetne vele tovább kijönni: Csupa kinszenvedés mellette az életem.

Megcsóválja a fejét a férj:

— Ugyan, Magda!

Még haragosabb lesz a csitításra az asszony.

— Szóval, én válok kendtől. Ott hagyom a házát még ma. Megyünk ketten a Csákováal.

Erre már dühbe jön az apjuk is. Rekedt hangn a kiáltása:

— De azzal ugyan nem!

És szinte annyira elragadja a haragja, hogy a bíró asztalára üssön az ökölbe szorított kezével.

A Csákó egy szép, kővér tarka boczi! Hogyne ragaszkodna hozzá mindkettő, mikor közösen zsongatták, közösen koplalták meg az árát — és közösen élvezték a hasznát is. S most elvigye az asszony? Vagy maradjon az emberrel.

— Én többet dolgoztam vele! iparkodik a pert a maga részére dönteni az asszony.

— Te? te dolgoztál vele — többet? dühösködik a gazda.

S a bírói tekintély alig bírja őket lecsendesíteni:

— De ugyan mire való ez a perpatvar? Mit vesznek? Jobb, egyezzenek meg szépen és éljenek tovább békességben. Akkor egyik sem lesz vesztes!

Legyőzi őket a béke olajágával a bíró.

S a menyecske félre is fordul egy kicsit és gondolkodva hajtja le a fejét. Azután oda fordul az apóhoz:

— Hát apjuk csakugyan nem akarja kend kiadni a Csákót?

— Soha én Magda, veti meg a lábát macskul a férj.

Elkeseredetten: szinte sirva mondja ki erre

a határozatát a menyecske, a kivel olyan gonoszul bánt az ura:

— Nahát akkor inkább kenddel maradok!

Elmentek.

Napi hírek.

— **Kőrösy Sándor veszélyben.** Valóságos rémületet okozott szerdán a lánchíd ingása, midőn Baross Gábor halotti menete azon átvonult. Körülbelül tizezer ember lehetett egyszerre a lánchídon, amidőn ingani kezdett. A vasléczek recsegték, az egész híd rengett és ide-oda lóbálódott, mintha csak földrengés lett volna. Eleinte nem tulajdonított az ingadozásnak senki jelentőséget, de mikor a lánchíd mind erősebb lengésnek eredtek, sokan elszédültek, kivált az öreg urak. Kőrösy Sándor képviselőnk úgy elszédült, hogy szomszédainak karon kellett fogni őt, de szerencsére komolyabb baja nem történt. A budai oldalról pedig egyre özönlött a hídra a tömeg, hallatszott nehéz lépésének robaja. . . . Az emberek megszeppentek. Torlódás is keletkezett. A közönség a híd közepéről visszafelé kezdett futni. A zavart csak növelte a sűrű harsány kiabálás: „Vissza! Vissza! Nem bírja meg a híd a sok embert!” Egyszerre megjelent a közönség előtt a sok rémkép a nagyobb hidkatasztrófáról, eszébe jutott a sok jövendőletés a lánchíd leszakadásáról, melyről már tudományos értekezéseket is irtak. Ebből keletkezett a nagy riadalom, mely minden alapot nélkülözött, mert a híd a leszakadástól nagyon távol állott. A szakértők véleménye szerint ekkora ingás, mint a mekkorát a lánchíd ma mutatott, meg van engedve. Erre számítottak is a függő híd tervezői. Csak hogy ritkán is fordul elő, hogy ily rengeteg tömeg lépje el a hidat és épen azért feltűnést keltett a híd nagyobb foku ingása.

— **A hortobágyi kiállítás előkészületei** folynak a Hortobágyon. A csárda mellett jobbra eső területből husz holdat fognak fel a vásár helyéül. A terület körülárkolását megkezdették már. A vásár helye három részre lesz felosztva a terület felén tíz holdnyi területen a lóvásár lesz; másik két felé oszlott részén pedig a marhavásár, egyik részletben lesznek a Debreczen és vidékéről kiállított marhák, másikban pedig az idegen vidékekről behajtottak.

— **A debreczeni tornaegylet** holnap a nagyerdőn megkezdja Lawn-Tennis játékot. Már is szép számmal jelentkeztek, hogy részt vegyenek e testedző és mulatságos játékban. Mint értesülünk a jövő héten egy Croquet játékot is állít fel az egylet.

— **A mármaros-szigeti színikör** Leszkay András debreczeni szinigazgatónak adatott ki, a ki augusztus és szeptember hónapokban vízi oda szintársulatát.

— **A koronázás jubileuma.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő leiratot intézte valamennyi egyház főhatalóságához. Folyó évi június hó 8-án huszonöt éve lesz annak, hogy dicsőségesen uralkodó királyunk I. Ferencz József ő felsége és Erzsébet királyné ő felsége Szent István apostoli koronájával megkoronáztattak. Ugy szeretett királyunk és királynénk ő felségeik legmagasabb személyei iránti hő ragaszkodásunk, a tőlük édes hazánkra áradt megszámlálhatatlan jótéteményért érzett hálánk készlet ama nap megünneplésére, mint az a tudat is, hogy akkor lón ünneplésesen megpecsételve az uralkodó és a nemzet közötti egyetértésnek óhajtott helyreállítását; akkor nyerte vissza hazánk hatalmának és jólétének alapját; attól a naptól kell számitanunk hazánk és nemzetünk hatalmas fellendülését. A dicsőségesen uralkodó királyunk megkoronáztatása óta lefolyt huszonöt év történetéhez szorosán fűződik felséges királyunk neve, a ki hű öre alkotmányunknak, nemzetünknek igaz atyja. Iskolánkban eddigelé is örömmel napja volt június 8-ika, melyet minden évben méltó módon ünnepeletek meg a tanítók és az ifjuság. E nap huszonötödik évfordulója fokozott jelentőséggel bír melynek az iskolai életben is méltó kifejezést kell adni. Erre alkalmat óhajtván adni, van szerencsém a főhatóságot felkérni, hogy a főhatóság alatt álló összes népoktatási tanintézetekre nézve intézkedni sziveskedjék, hogy ebben az évben ne csak a koronázás napján, hanem a megelőző és utána következő napon is szüneteljen az iskolai munka, s ezen idő az emléknapp nagy jelentőségéhez méltó módon isteni tiszteletre, iskolai ünnepélyekre, kirándulásokra stb. használtassék fel. Kelt Budapestén 1892. évi május hó 1-én. Gr. Csáky, s. k.

Ilyen értelmű leiratot intézett a tanfelügyelőséghez is.

— **Nász a püspök családjában.** Porcsalmán a Kiss Áron püspök távozása által megüresült lelkeszi állomást, melyre bizonyos tekintetek miatt

hajtogatnák lombkoszorújokat, s mintha mondanák: jól esik, hogy örvendsz látásunkon, isten hozott.

Most a vonat majdnem egészen a hegy lábai alá kanyarodik be. A fiatal ember kihajlik az ablakon, s míg tele tudóval szívja be a felé özönlő üdítő erdei levegőt, s tekintete belevész az erdő zöldes-fekete sűrűibe, ide-oda kanyargó ösvényeibe — egyszerre csak két apró sárga virág száll feléje egy hatalmas vörös gyűrű-fa kinyíló galyáról.

Az erdő üdvözölte régi jó pajtását, nagy-lelkűen elteledve, hánszor fosztotta ki csicseregő kis lakóinak pelyhes fészkeit, hánszor se bezte meg sudár fái derekát, mindenféle szélselyes alaku vonásokat farigcsálva azokra.

Az ifju férfinak is eszébe jutnak ezek a gyerekes kedvtelések — hiszen nem is olyan nagyon régi dolgok. Ott az egyik lán meg is villan a szeme előtt a belevéselt két betű — ott is — ott is.

Oh azok hűségesebben megőrizték a kedves neveket, mint az ő szive.

Azaz hogy most e pillanatban úgy érzi, mintha egy nevet mégis megőrzött volna: a Piroskáét.

Hátha ezt a kis leányt, gyermekkori pajtását, igazán szereti?

Nem úgy, mint a többieket, mulószeszélylyel, a perczek kínálkozó élveért vagy elrepülő szerelmes hangulatért.

S csakugyan, mikor a perronon keblére öleli a hozzásimuló leányt — úgy érzi, hogy tiszta szerelem dobogtatja meg a szivét.

Péter bácsi boldog mosolygással nézi a fiatalok ölelkészését S mennél inkább elgondolja,

hogy az több a rokoni szeretet nyilvánulásánál, mikor a lány könyezve tapad az ifju mellére, s mikor ez szomjas ajakkal csókolja le pergő könnyeit — annál nagyobb öröm, boldog gyönyörűség tölti el.

Legkedvesebb terve, életének egyedüli célja megvalósult hát. A két kis árva gyermek, aki pajkos vidámságával bearanyozta aglegényes lakása hideg homályát — itt áll előtte egymást átölelve; ifjuságuk tavaszán, sziveikben hordozva a szerelem tavaszát.

S míg a szemét megülő könyecseppen keresztül mint valami nagyító üvegen át megnagyobbodva látja a szerelmeseik boldogságát, maga is szinte megfiatalodik, szeme ragyog a vérgyorsabban lüktet ereiben s mintha az egykori szép napok szomorú boruját valami villányfény ragyogtatja még egyszer át, látja magát ilyen ifjunak, ilyen délceg legénynek — amint átölelve tart egy éppen ilyen forma szép leányt, ilyen volt a haja, a szeme, az alakja. ez a kis nyulánk finom arc — mintha csak azt látná maga előtt azt a másik Piroskát.

A világitó fény kialudt — s a mire emlékezik, megint csak a sötét boru. Dacból, büszkeségből eldobta a boldogságát, eldobott, összetört egy szegény szivet, mely tele volt iránta a legtisztább szerelemmel. Milyen szomorú sápadt asszony lett szegényből! Tört szivvel nem is sokáig kinlódott. . . .

Piroška épp most bontakozik ki az ölelő karokból, s oda fut nevelőapjához s széles vállára hajtvá fűrtös fejét, úgy suttogja:

— Bácsi, de boldog vagyok. . . .

Az öreg ur pedig gyöngéd szeretettel simogatja végig a lázas, kipirult arcot, míg a

fekete selymes hajon nyugtatja kezét, feltekint a derült, mosolygó égboltra, s mintha ott látná felettük lebegni a fehérarcu édes anya halvány árnyát, akit ő tett boldogtalaná, s aki nek a leányát ő fogja boldoggá tenni.

Amint a kisváros utcajában végigrobog a hintó, kíváncsi arczok jelennek meg itt is ott is az ablakokban — a boltajtókban.

Tölcsváry Árpád ur kényes fejmozdulattal mondja a mellette álló Kálmán urnak.

No csak hogy kerítették a Piroskának is völegényt.

A „fekete kutya“ bátorodik megjegyezni, hogy ez egyáltalán nem került valam nagy fáradságba, miután Piroška nassám egy nagyon kedves, művelt személy.

— S pénze is van — veti oda Árpád ur olyan nagyuri grandezzával, mintha neki is isten tudja menyíjje lenne ebből a haszontalanságból — de azért nekem nem kellene. Eh, azért a nyomorult pár ezer forintért csak nem kötöm le magam a mellé a kis nyápic teremtes mellé.

Se mell, se csipő — olyan mint a deszka. Fidonc! Kénytelen lennék mellette mást szeretni, arra pedig becsületes vagyok.

A becsületes szót mindég kiváló élességgel szokta hangsúlyozni az ifju gentlemann — s nem is tür el azon foltot. Vér vagy bocsánatkérés — s a naiv lekek többnyire ez utóbbit választják, ismeretes lévén Tölcsváry ur kitünő vivőképessége — amit különben maga kolportál legjobban — uton utfélen, vendéglőben, kaszinóban, kávéházban, jó nagy hangon értekezéseket tartva az angol quartról, meg a cerele vágasok előnyeiről.

(Folyt. köv.)

a lelkészek közül csak kettő pályázott, vasárnap töltötték be meglehetősen érdeklődés mellett. A szavazó egyháztagok Adorján Zoltán porcsalmi és Nagy Károly szatmári lelkész körül sorakoztak s az utóbbinak 80 szavazata ellenében 125 szavazattal megválasztották Adorján Zoltánt, ki még azon napon megkapta az esperesi megerősítést és meghívást; és hogy ne egyedül üljön be Kiss Áron örökébe, még azon napon az éppen Porcsalmán időző alispántól dispencziót váltva, örök hárséget esküdött s egybekelt Kiss Áron püspök leányával Erzsikével. Így egy napon lett megválasztott pap, völegény és boldog férj. Ennyi örömnél csakugyan nem lehet többet kívánni egy napon.

— **Áthelyezés.** A budapesti kir. itélőtábla elnöke Fuchs Géza segélydíjas joggyakornokot, a debreczeni kir. itélőtábla kerületéből a budapesti kir. itélőtábla kerületébe belyezte át.

— **A tankerületi főigazgató körutja.** Békesi Gyula a debreczeni tankerület főigazgatója most sorra látogatja a hatósága alatt álló középiskolákat. Közélebb a szentesi községi és a hódmezővásárhelyi ev. ref. főgymnasiumokat vizsgálta meg.

— **Évzáró vizsgálat a női kereskedelmi tanfolyamon.** A debreczeni női kereskedelmi tanfolyamon július hónapban fejezik be az első évet. Az évzáró vizsgálathoz a kereskedelmi miniszter miniszteri biztosnak dr. Király Ferenc orsz. képviselőt nevezte ki.

— **Vidéki nyomdászok pártolása.** A kereskedelmi miniszter kezdeményezésére a közoktatásügyi miniszter felhívta az összes vidéki hatóságokat, hogy a szükséges nyomtatványokat ne kizárólag a fővárosi nyomdákból vagy egyes vállalkozó céggel közvetlen alku alapján megkötött egyezséggel szerezzék be, hanem nyomtatványaik nyilvános pályázat alapján készítsék, hogy ezáltal a vidéki nyomdáknak is módjuk legyen a versenyben résztvenni.

— **Egy jó férj öngyilkossága.** A szomszédos Új-Fehértó községben tegnapelőtt egy parasztember felakasztotta magát a fölött való bánatában, hogy beteg feleségének az orvos által rendelt orvosságból nem a kívánt adagot adta be, hanem egyszerre az egész orvosságot. Az asszony ugyanis annyira elkábult, hogy a szegény ember halottnak hitte és nyomban öngyilkossá lett. Az asszony pedig most már gyógyulófélben van.

— **Czigány és a vitéz ur.** Két volt önkéntest hívtak be a 13 napi tavaszi gyakorlatra. Mindkettő került a tisztí bojtos és az egyik a fráteriségig, a másik meg a közvitészig vitte fel a gyógyléletnél. Mikor végig kinlódott egy nehéz gyakorlatos napot, leverték a bakancsra tapadt port és beültek sörözni egy vendéglőbe. A sanda szemű cigány, mikor észrevette, hogy a fráter ur már neki hevült a mulatságnak, nyaka alá kapta a hegedűjét és intett a bandának. Szólt a zene, kurjongatott a hegedűs vitéz fráter ur és rendelt a cigányoknak is aból a közönséges italból, ami mellett a filoxera jóvótábol a magyar is elmulat manapság. A csigavérű baka ivott ugyan söröt a kamerájával, de a sörtől nem igen tudott felvillanyozódni a magyarnak való borbán termő jókedve. A cigány huzta-huzta s mindig a közvitéz lelkébe akarta bemuszikálni a nótáit. Ezalatt kiment a tereméből a fráter ur. A primás letette a hegedűjét az elébe rakott üvegekből nyakon ragadott egyet és a különben civilizáltában tisztviselő bakának szemhunyorítva nyújtotta oda e szavak kíséretében: Most meg maga huzszon egy jót közvitéz ur, míg a fráter ur visszatér, úgy is fizeti.

— **Fizikai magyarázat.** Csöbör Muki éppen legyet fogott, mikor a tanító felhívta.

— **Mondsza csak fiam mért rövidebbek a napok télen, s mért hosszabbak nyáron?**

Csőbör Muki nagyot nyelt, egyet-kettőt rántott a lajblíján, az an zavart nem ismerő biztonsággal felelt.

— **Az onnan van, mert a hidegben minden tárgy összehúzódik, a melegben pedig kitágul.**

— **Gazdák részvétele a hadseregellátásban.** A földmivelésügyi miniszter megkeresésére intézkedett a hadügyminiszter, hogy a hadseregnek terményekkel való ellátása tárgyában rendszerint tartani szokott bizottsági tárgyalásokon a mezőgazdák és kereskedők is

képviselve legyenek. Az egyes hadtestintendaturákat a hadügyminiszter ezen irányban már megfelelőleg utasította. Azoknak a gazdasági testületeknek, melyek magukat a tárgyalásokon képviselteni óhajtják megbizottaikat előre be kell jelenteniük a területükön állomásozó hadtest intendaturájához, hogy a megbizottak feladatuk és hatáskörük iránt információkat nyerjenek.

— **Az új püspökről.** Az egyház tegnap értesítette gróf Csáky Albin vallás és oktatásügyi minisztert, hogy Kiss Áron tiszántuli egyházkerületi ev. ref. püspök hivatalát átvette és ünnepies beiktatása május hó 17-én lesz. A püspök tegnap Vályi János főgondnok társaságában a nagyerdőn ebédelt, délután pedig meglátogatta Dégenfeld József gróf főispánt. A beiktatást rendező bizottság az előkészületekkel nagyban foglalkozik. A nagytemplomot már beosztották abban a tekintetben: ki hol fog ülni, miután csak így lesz lehetséges elhelyezni azokat, a kik helyből és vidékről részt akarnak venni az ünnepies aktuson. A püspök mint lelkész beköszöntő beszédét máj. 15-én vasárnap d. e. tartja a nagytemplomban.

— **Fagyos szentek.** Tudvalevőleg minden szentnek kisebb-nagyobb mértékben fagyosnak kell lenni, de Szervác, Pongrácz és Bonifác urak nagyobb mértékben fagyosak. Az idén elhagytak valamit borzasztó fagyosságukból, mert Pongrácz ur mivoltához képest elég mérsékeltlen hideg hangulatban rukkolt be hozzánk. A kalendárium ismert „megbízható” tudomása szerint ha Pongrácz borusan, esővel köszönt be — utána nyolc napig nem derül fel az ég arczatja — ezuttal azonban csak borusan köszöntött be, s így csak négy napi ki nem derülésre számíthatunk. Szervác ur ma reggel mutatta be magát a májusi világnak: én a dühös Szerváczius vagyok, fagy előttem fagy utánam. De miután látta, hogy nem igen ijed tőle a virágos világ, még a nap se szándékozik bevonni fény sugarait, hát legfeljebb egy kis hideg szélel dühöngte ki magát. Bizunk Bonifác ur lovagiaságában is, hogy nem fog valami rémitő dolgokat művelni.

— **A város gazdasági épületei.** Debreczen városnak nagy kiterjedésű birtokain nagy számú gazdasági épülete van. De némelyik bérletlen igen rozszant állapotba jutottak a régi épületek, úgy hogy sürgős javítása vagy épen egészen újra építést igényelnek. Így van ez a vekeripusztán, ahol a cseéd lakások helyett kell újakat építtetni. A mérnöki hivatal 8 cseédlakást tartalmazó épület terveit és költségvetését már elkészítette.

— **Gulyák, ménesek összeolvasása.** Az intéző bizottság vasárnap d. e. 1/2 10 órakor ülést tart a városgazdai hivatalban a hortobágyi gulyák és ménesek felolvasási idejének kitűzése tárgyában.

— **Holdfogyatkozás a Hortobágyon.** Érdekes látványban gyönyörködött az a kis társaság, mely szerdán este kirándult Hortobágyra a holdfogyatkozást nézni. A hortobágyi hídról nézve az ég felső része néma csöndjében elragadó szép látvány volt ez. Pont fél tizenkét órakor volt először látható szabad szemmel a fogyatkozás kezdete. A teljesen felhőtlen, páráltan-aczélkék boltozaton percről-percra tisztán látható volt, hogy sötétül el fokozatosan a hold korongja. A zászló felső vége szemmel láthatólag, gyorsan keskenyedett s nagy ezüstös udvar vette körül az egészet. Éjfél tájban, tizenkét óra előtt volt a legszebb a tünemény. Az ezüst sarló formátlanná vált, és sárgás veres árnyék hullámosan ráborult a holdra. Éjfél után 12 óra 10 perczkor az aczélkék égen pomásan látható árnyék helyét lassanként hosszabbra hosszabbra nyúló fénycsík foglalta el. Csillagászok szerint mikor ez a tünemény megkezdődött, a földgolyónak az a délamerikai része vetette árnyékát a holdra, a hol az Araguay és a Tocantius, az Amazon két mellékfolyója egyesülnek. Egy kis város fekszik ezen a helyen: San Joano das Duas Barras. Ha tükör lenne a hold, megláthatnánk volna benne ezt a kis mesztiztelepet. Később bele esett az árnyékot vető területbe: a chilei Aconcagua s a bolíviai Nevada de Sorata. A maximum pillanatában már a déli jegestenger vetette árnyékát a holdra. Akik látták a Hor-

tobágyon ezt a felségesen szép égi tüneményt, azok előtt sokáig feledhetetlen fog maradni.

— **A hol tilos a temetkezés.** A czeg ed-utcaizai temetőnek azon a részén, amelyet Dobozy temetőnek neveznek, április elsejével a Pavillon laktanya kiépítése miatt hatóságilag betiltották a temetkezést. A mérnöki hivatal árkot vontott, melyen belül nem szabad többé temetkezni. Az árok felettszében már megvan ásva. A lakosságot újból figyelmeztetjük a tanács rendeletének megtartására, mert akik azt áthágják, azokat megbüntetik.

— **Gyászjelentés.** Vettük a következő gyászjelentést: Horváth András és neje született Fürt Rózsa s gyermekeik; Endre, Irén, Gizella, Zoltán és Rózsa; Fürt Adolf és neje született Tar Julia, nemkülönbön gyermekeik: s özv. Horváth Györgyné szül. Fürt Anna és gyermekei, mélyen megszorodott szívvel tudatják felejtethetetlen jó gyermekünk, testvérünk, unokánk, s unokahugunknak Horváth Erzsikének élete 9-ik hónapjában folyó hó 13-án éjjel történt gyászos elhunytát. Kedves kis halottunk földi maradványai folyó hó 15. napján, délután 3 ór kor az ev. ref. egyház szertartása szerint a háznál tartandó rövid ima után a czegléd-utcaizai sírkertben tételnek örök nyugalomra. Mely végtisztelettelre, rokonainkat, ösmerőseinket s általában a nagyérdemű közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen 1892. május hó 13-án. A temetést az „Erczkoporsó gyár” temetkzési intézet rendezi. Béke lengjen porai felett!

— **A kanyaró járvány** a gyermekek között olyan vehemens erővel épett fel, hogy dr. Sárváry Gyula városi főorvos előterjesztést tett a tanácsnak a Fröbel-gyermekkert bezáratása iránt. Valószínű, hogy a tanács sürgösen elrendeli a gyermekkert bezáratását. Tegnap a második kerületben három, ma ismét három gyermekhalált jelentettek be a kanyaró járvány folytán. A Fröbelgyermekkertben is 46 gyermek közül, mikor a tisztí főorvos ott vizsgálatot tartott husz hiányzott. A tanács a gyakori járvány esetek folytán felhívást fog kibocsátani a lakossághoz. A házanként szétosztandó hirdetményben szigorú büntetés terhe alatt figyelmezteti a tanács a lakosságot, hogy a szabályszerű övintézkedéseket lelkiismeretesen végrehajtsa. Nevezetesen a kanyaróba esett gyerekeket az egészségesektől elkülönítse, a lakószobák ágyak, ágyneműiek fertőtlenítését rendszeren eszközölje; az olyan gyermekeket, akik betegekkel érintkeznek, iskolába ne bocsátsák; a járványos betegségekkel felgyógyultakat orvosi bizonyítvánnyal küldjék ismét az iskolába; mert anélkül be sem fogadják.

— **Debreceni egyetem.** A tiszántuli egyházkerület tanügyi bizottságának mai ülésében napi rendre került a zsinat által tervezett bölcsészeti és theologiai fakultások ügye. A bizottság ezuttal nem nyilatkozott érdemlegesen, hanem csak annyit fog javasolni az egyházkerületi gyűlésnek, hogy ezen ügyet adatok gyűjtése s az anyagi erők feltüntetése céljából adja ki véleményezést és jelentéstétel végett a debreczeni főiskola anyagi és szellemi ügyei megvizsgálására kiküldött állandó bizottságnak.

— **Jellemző a debreczeni polgárra** nézve a következő történet:

A város realiskolát akarván építeni a Hatvan-utczán, hol a városnak van egy telke, mely azonban kicsiny s két szomszédos telket is meg kellett vásárolni az építkezéshez.

A város egyik főtisztviselője megjelent az illető debreczeni polgárnál és azt hívé, hogy az fel fogja csigázni a telek árát ha megtudja, hogy a városnak kell, így kezdte a beszélgetést:

— Szükségem volna erre a telekre. Eladó?

— Nem.

— Pedig nagy szükségem lenne rá. Adja el.

— Azt uram én nem teszem. Sem az őseim, sem magam, soha el nem adtunk ingatlant, sőt inkább Isten segédelmével mindig szereztünk.

megfelelő fölemelése által fedeznék. Ezt a javaslatot tárgyalja május 12-én Nagyváradi közgyűlése, féltő, hogy kevés sikerrel, mert a vátoasatyák mindenkinek zsebében van egy-egy külön tervezet, a mivel, ősi szokás szerint, agyon szokták csapni azt, a mit nekik ajánlatba hoznak.

* Az új pénz, Egy bécsi lap, a W. Tagbl. most megerősíti azt a több ízben hangoztatott hirt, hogy az új pénzek veréséhez ne három, hanem négyféle ércet fognak használni: aranyat, ezüstöt, nikkelt és rezet. A r a n y b ó l v e r n e k : h u s z k o r o n á s t é s t i z k o r o n á s t . E z ü s t b ó l : k é t k o r o n á s t . e g y k o r o n á s t f é l k o r o n á s t . N i k k e l b ó l : H u s z f i l l é r e s t , t i z f i l l é r e s t . R é z b ó l : K é t f i l l é r e s t e g y f i l l é r e s t . — A n i k k e l p é n z e k r o v á t k o s s z é l ű e k l e s z n e k , h o g y a z e z ű s t t e l ö s s z e n e t é v e s s z é k . A n i k k e l p é n z e k e n e z e n k i v ű l d i s z i t é s k é p e n b a b é r k o s z o r u l e s z , m i g a t ö b b i p é n z e k e n b u z a k a l á s z - k o s z o r u , e g y s z e r t i e n a z é r t m e r t a k a l á s z - k o s z o r u n a k o l y a n f i n o m a r a j z a , h o g y n i k k e l b ű l b a j o s v o l n a k i v e r n i . S o k g o n d o t a d o t t a z i n t é z ő k ö r ö k n e k a l e g k i s e b b p é n z n e m e l n e v e z é s e , d e v é g r e i s a b b a n á l l a p o d t a k m e g , h o g y a m a g y a r k o r o n a o r s z á g a i n a k m i n d e n n y e l v e s z á m á r a j ó l e s z a f i l l é r ; a z o s z t r á k t a r t o m á n y o k l e n g y e l r u t é n é s o l a s z a l a t t v a l ó i n k p e d i g h o z z á k e l l s z o k t a t n i a n y e l v ű k e t a n é m e t h e l l e r - h e z . M a g y a r o r s z á g o n h i r s z e r i n t m á r h e t e k k e l e z e l ő t t m e g k e z d t é k a p é n z v e r é s i m i n t á k k é s z i t é s é t s j u n i u s v é g é g i g e l k e s z ű l n e k v a l a m e n n y i v e l .

* Az exkedive körutja. Ismail basa, Egyiptom volt alkirálya visszakivánczik régi szelmehez, a nyugati civilizációhoz. Ennek a civilizációnak nagyon is költséges kedvelésért bukott le a trónról, de azért, mint penzionátus uralkodó, mégis rögtön a veszedelmes Nyugatra költözött. Ott is maradt mindaddig, míg azt nem vette észre, hogy a szép háremhölgyei egymás után szökösnek tőle. Akkor azután visszament mégis a Keletre, a szultán szárnyai alá, a hol az ilyen eleven virágokat jobban őrzik. Multak az évek s most már, úgy látszik, nem banná lzmál basa, ha megszőktetnék tőle a megöregedett virágokat. Az alkalmat mindenesetre megfogja rá adni; most jelenti egy konstantinápolyi távirat, hogy a szultán engedélyt adott Ismail basának Bécs, Páris és Nápoly meglátogatására. Hogy sikerül-e utközben egy pár virágot elhullatni azt majd a jövőndő mutatja meg.

* A szultán megörült. Ez a hír, melyet Törökország ellenségei régóta terjesztenek, ismét megújult. Most egy bécsi lap kap Konstantinápolyból egy táviratot, mely szerint a szultán ideges rohamai oly mértékben fokozódnak, hogy tegegségét soká eltitkolni nem lehet.

* A vállfüző ellen. Abból az alkalomból, hogy Kneipp, a sokat emlegetett orvoskodó pap bécsi előadásában erős filippikát tartott a női vállfüző ellen megjegyzik, hogy Kneippnak e tekintetben már elődje is volt. Ez az előd pedig nem más, mint II. József császár, a ki 1783. augusztus 14-éről keltezett udvari dekretumot adott ki s abban kifejezte, hogy a vállfüző használatának káros volta az egészségre általánosan ismeretes különösen pedig a nőnem növése nézve s hogy tovább a vállfüző mellőzése nagyban hozzájárul annak jó testi konstitúciójához. Ennél fogva szigorúan kitiltatott a vállfüző az árvaházakból, kolostorokból, úgy szintén a világi leánynevelő intézetekből is. az „oskolatartóknak“ pedig meghagyatott, hogy egy vállfüzőt viselő leányt se vegyenek föl, vagy tőrjenek meg az oskolában. A tanfelügyelők jelentést kívántak be félevenként az iránt, hogy hajtják végre alárendeltjeik a császári dekretumot.

Mit akar?

Csonka Mihály gazdag borkereskedő leányát egyszerre két fiatalember kérte meg. Az egyik:

Hámor Zoltán 26 éves s már ismert nevű toltorgató. Két év alatt négy lap számára 507 tárczát és cikket irt, színrekerült két dramoletteje s megválasztották egy irókor tagjának.

A másik:
Machek Pál bankhivatalnok. Csendes, csaknem ügyetlen ember. Valamivel tul van a XXX-en. A leányok unalmas embernek ismerik, Pedig udvarias és nem beszél bolondokat, de senkinek sem szaladgál a barátsága után.

Az iró így szólt:
— Iluskát imádom. Az ő drága alakja feltűnik minden gondolatomban lelkem egész mélyéből vágyom vele tölteni az életet.
— Mennyi egyenes adót fizet ön?
— Idáig semmit.
— Mi az életezélja?
— Irni.
— Mit?
— Amit eddig.
— És ha elérte célját?
— Beválaszthatnak a Kiszaludytársaságba
— Azután mennyi jövedelem jár?
— Az csak az érdem megtiszteltetése és elismerése.

— Egyébb semmi.
— Akkor a lapok is jobban megfizetik az iró kéziratát.
— És mennyi jövedelemre tehet szert?
— A produktumtól függ.
— Hátha nem produkál, vagy produktumát visszautasítja a közönség. Mert lássa a regényolvasás nem szükséges, valami. En olvastam sok mindent; ebben gyakran élvezetet is találtam, de később beleuntam s más szórakozás után néztem.

— És talált?
— Találtam.
— A szobrászat, festészet ingerelt. De meguntam ezt is. Majd sorra következett: szín ház zene, különféle sportok...
— Most már mindenbe beleunt?
— Még nem untam meg mindent. Azt mondtam minek olvassak tájleirást, vagy minek vegyek festményeket, mikor a zóna segítségével nagyon olcsó pénzen megnézhetem a „Senki szigetét“, a vaskaput, az agteleki jégbarlangot és a magyar tengerpartot: minek tegyem ki magamat valami művészféle mindent fumigáló szeszélyének, inkább tavaszi hajnalon hallgatom a legősibb és utólérhetetlenül bájos zenét, a madarak énekét és nagy az én gyönyörűségem.

— Mint a nagytermészet, olyan változatos, szép az emberi természet is. Minden idők embereinek küzdelmeiről pedig könyvek regelenek.

— Ezerév óta bolygatják a bajainkat s most is csak olyan gyarló az ember, mint ezer év előtt. Tovább is a millió kezében a hatalom, a koldus ma is boldogtalan.

— Akkor hiába éltek volna: Demokritos, Sokrates és Plató?

— Nem egészen. Azelőtt a világ nem bölcselkedett és ő utánuk millió álbölcs támadt. Millió és millió ember élt és meghalt, anélkül hogy valamit cselekedett volna, az egész földi bujdosása alatt — okoskodott. Tanítani akartak s meghaltak éhen, utolsó perczig átkozva azt a jámbor tömeget, mely minden falat kenyérét tiz körmeivel turta a földet. Ön megirt, mennyit is...

— 507 tárczát, két dramolettet és...
— Nos, mit tapasztal az embereken, milyen hatást gyakorol rájuk az ön csudálatosan termékeny irodalmi működése?
— Öszintén szólva...

— Nem tapasztalt semmit. Nem gyakorolt rájuk semmi hatást, pedig ezren és ezren mohón olvassák az irásait. En is elolvastam egy pár tárczáját. Emlékezem is az egyik novella alakjára, egy öreg fegyvercz, a ki eltagadta saját gyermekét, elfojtja apai érzését csak azért, hogy meg ne gyalázza gyermekét.

— Ezzel a munkámmal ötven novellairó orra elől csiptem el a pályadíjat. Azt mondták poetikus, megragadó...

— Szép; az igaz. De lássa nincs előttem több értéke, mint egy szép magyar dalnak. Aztán ön effélet már sokat irt, többet ötszáznál, pedig ma még 26 éves. Nincsenek újabb tervei?

— Vannak. Új iskola hive vagyok, mely kiakarja rántani az irodalmat abból az utvesztőből, melyben most tévelyeg. A társadalmi problémák megoldását, természettani alapon kísérlem.

— Es ha megoldja a társadalmi problémákat, mit gondol több egyenes adót fog fizetni?

— Nem.
— Az iró csak a társadalom szellemi jólétéért küzdhet, az anyagiért küzdjőu más.
— De micsoda ember az, a ki saját magának sem bir jólétet teremteni. Aki közönséges dolgok irásával eltölti ideje javát, a lelke talán bűvös világot teremt képzeletében, míg ő maga szürke kőfalak közt él, lenn a fenéken, szükségben. Ön gunyosan mosolyog. Eltaláltam a gondolatát, a mi nem más, minthogy nem lehet mindenki borkereskedő...

— Igaza van. Sokkal könnyebb a tanult embernek bizonyos menüiségű tárczát összeírni, mint az anyagi munka gyakran lenézett mindenesének krajczárt krajczár után gyűjtve kiküzdeni egy fényes borkereskedést. Azért ismétlem, igaza van, nem lehet mindenki borkereskedő. Mondja csak, ön hány iskláit végzett?

— Három elemi.
— És honnan szezezte a mostani műveltséget?

— A lapokból. Huszonöt év óta mindennap olvasok újságot.

— Mit olvas leginkább?

— Tárczákat.

— Tárczákat? És ön az mondja, hogy hiába dolgozom?

Meghökölve, aztán ellágyulva tekintett a borkereskedő az íróra.

Hát valóban a skriblereknek köszönheti hogy az élet szépségeit megismerte. A pénzen kívül nekik köszönhet mindent. Szégyenérzet fogta el, hogy a pénzével kérkedett s a mint így tovább töpreng, belép a bankhivatalnok:

— Ön is a leányomat kéri?

— Uram, ön tudja, hogy 4000 frt jövedelem van.

— Mi a célja?

— Idővel...

— Idővel még 5000 forint jövedelme is lehet, ha az üzletek bevágnak és ha nem...? Bocsnát. Hirtelen szaladt ajkamra ez a gondolat...

— Nyilatkozzék uram. Az ön leányát szeretem, higgye meg, a legnagyobb partikat utasítottam vissza.

— Most már nem erőltetem a leányom. Azé legyen, a kit szeret.

Az iró megrázta a borkereskedő kezét.

TONIÓ.

Közgazdaság.

Lövásár Nagyváradon. A biharmegyei gazdasági egyesület szeptember 17-én és 18-án országos lövásárt rendez Nagyváradon. Az egyesület kéri keleti Magyarország összes lötenyészőit, hogy eladó lovaikat küldjék a vásárra s legkésőbb aug. hó 1-éig küldjék be az egyesület titkári hivatalához (Nagyváradi főutca, Bartscház) e vásárra állítandó löanyag részletes leírását.

Gazdák részvéte a hadseregellátásban. A földmívelésügyi miniszter megkeresésére intézkedett a hadügyminiszter, hogy a hadseregnek terményekkel való ellátása tárgyában rendszerint tartatni szokott bizottsági tárgyalásokon a mezőgazdák és kereskedők is képviselve legyenek. Az egyes hadtest-intendaturákat a hadügyminiszter ez irányban már megfelelőleg utasította. Ama gazdasági testületeknek, melyek magukat a tárgyalásokon képviseltetui óhajtják, megbizottaikat előre be kell jeleníteniök a területükön állomásozó hadtest intendaturájához, hogy a megbizottak föladatuk és hatáskörük iránt információkat nyerjenek.

Kóser vendéglőmet

ez év május hó 1-én Konez Lajos ur házából a FŐ-PIACZON levő

WEISZ SÁNDOR-féle házba
1903. sz. a.

helyeztem át, a hol nállam a már általam jóhírnévre szert tett

koszt és szállás

mérsékelt áron kapható.

Abonnenseket úgy nállam kosztolásra, valamint házakhoz elhordvajutányos árak mellett elfogadok.

Becses pártfogást kér

tisztelettel

Feigenbaum Mór

vendéglős

A legjobb mázó és író tenták
RELIM BROTHERS gyárából
(Birmingham és London)

Debreczenben csakis
Ifj. Gyürky Sándor
üzletében kaphatók.

A t. faiparosok

u. m.: asztalos, ács, kerékgépjártók stb.
szíves figyeimébe ajánljuk sestakerti

Gőzfűrész-vállalafunkaf,

bármely famunkát gyors és jutányos teljesítésére

Stern József és Testvére

Hajópadlók és tölgy-parketták kitünő minőségben készletben vannak és azok lera-kása is elvállaltatik.

Főügynökséget

óhajt Debreczen és Hajdu-vármegye számára létesíteni egy tekintélyes biztosító-intézetet, a melynek részére az üzlet-szerzés felette könnyű s jövedelmező.

Az eddig már fenálló tetemes üzlet a szervezendő főügynökségnek azonnal átadatnék.

Szíves ajánlatok „FŐÜGYNÖK” czim alatt e lap kiadó-hivatalához kéretnek.

Kardos László

Nagy választék
gyapju, mosó és selyem

porszoknyákban,

Läger fiu öftönyökben,

melyek több ízben ujja javíthatók.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

† a †

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő cs. és kir. fensége

József főherczeg asztalán rendes italul szolgál.

Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu * A bornak színét nem változtatja
Természetes ízét kellemessé teszi

a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.

Ujabban a homokos talajban termett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az ÁGNES-forrás savanyuvize.

Vegyelmezve **Dr. LENGYEL BÉLA** egyetemi tanár

úr által.

Ajánlva a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lélegzési-, emésztési- és húgyvese-szervek hurutos bántalmánál; hatásosan gyógyítja a Rhachitis-, görvély-, vese- és köszvény-bajokat, épügy használható a tagok csúzos bajainál, gyermekeknel megátolja a túlságos gyomorsavany-képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szénsavtartalmánál fogva ezen üdítő savanyuviz a legkellemesebb izzel bír s borral használva igen nagy keletnek örvend. — Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is, ép úgy mint hazánkban, általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerházában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

ORSZÁGOS FŐRAKTÁR

ÉDESKUTY L.,

cs. és kir. és szerb kir. udvari ásvány-
viz-szállítónál
BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

Női ruhaszövetek, Gyapju Voile-ok,

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir, Atlas-Satin.

Vásznak. Kész fehérneműek.

Szőnyegek, függönyök,

ágy és asztalterítők,

Szabó Lajos fia cégénél.

Leszállított áruk az egész idény alatt.

Föld eladás.

A debreczeni határban a nyiregy-házi vasutvonal és Nagyerdő között fekvő és a debreczeni 4-ik számú hitel telek jegyzőkönyv 8860 h. r. száma alatt beiktatott méltóságos gróf Károlyi Tiborné szül.: Degenfeld Emmá grófnő tulajdonát képező mintegy 15 (1200 □ öles) holdat tevő földrészlet **folyó hó 22-én délután 4 órakor** a debreczeni Bika szállodában tartandó árverésen örök árért el fog adatni.

Ezen árverésre az érdekeltek tisztelettel meghívotnak azon hozzáadással, hogy minden árverelő tartozik árverés előtt 500 forint bánatpénzt lefizetni, s az árverés befejezése után a vevő köteles azt a vételár fele részéig kiegészíteni, másik fele része a vételárnak ez év végéig 5% kamattal bármikor fizethető.

Budapest, 1892. május 11.

Csász Ferencz,
grófi titkár, gazd. tanácsos.

Lakás berendezésekhez
szőnyeg, buterszővet,
függöny,

Viaszos nászon,

parkett,

lynoleum (parafaszőnyeg)

nagy

választékban

tetemesen

leszállított áron.

Kunz József és Tsa.

cégnél

Debreczenben, kistemplom-bazár.

Férfi Chiffon ingek,

a hírneves Schroll-féle Chiffonból,

1 frt. 90, 2 frt. 20, 2 frt. 60

Galérok, kézelők, nyakkendők,

Harisnyák. Kesztyük.

Napernyők. esernyők.

Kész mosó gyermek

ruhácskák.

BRASSÓI POSZTÓK,

Tricot Peruvien és Doskin.

Szabó Lajos fiai

cégnél.

Bikszád gyógyfürdő

Szatmármegyében.

Megnyitás május 15-én.

Ezen égvényes konyhasós savanyu viz kitünő hatásu heveny és idült gyomor és bél hurutban, a légző szervek hurutos bántalmaiban, máj és epebajokban, vese és a húgyhólyag betegségeiben, kitünő aranyér, sárgaság és lépdaganat ellen.

Ezen évben nagy átalakulások történtek, úgy a fürdő szépségeti, mint gyógyberendezését illetőleg.

A fürdőben ivó-, fürdő- és belélegző gyógmód alkalmaztatik.

Savó cura.

Hidegviz gyógyintézet.

Zuhanyok.

A betegek szórakoztatásáról kellőleg van gondoskodva.

Vasuti állomás Szinyér-Váralja és Técső, hol alkalmas kocsik kaphatók: bármely állomástól 2 és fél óra alatt a fürdőt ellehet érni.

Helyben fürdőorvos és posta.

Gyógyfürdő igazgatóság.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLLA sokszorosított cége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés székrekedésnél májbajok vértolulása, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárjaiban MOLL A. gyógyszerész os. r. udvari szató Bics, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha mind egyik üveg MOLL A. védjegyét tüntető fel és „A. MOLL” feliratu ónozáttal van zárva

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító, bedörzsölési-szer köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinek legismereteseb népszer. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajczár FŐ-SZÉTKÜLDÉS

Moll A. gyógyszerész, os. és kir. udvari szállító által, BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta pósta utánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tes-ék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész u hoz Bécs.

Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszé- rően működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segít- ségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel

HORNOF, lelkész Micholup-ban.

Raktár: DEBRECZENBEN, Muraközy Károly gyógyszerész és Szent-Király Tivadar uraknál.